

Vuonna 1917. marraskuun
 7 päivänä kokoontuivat
 Suomen Eduskunnan
 Pankkivaltuusmiehet pu-
 heenjohtaja Herra Gylling,
 Yleisohjelmasta Herra Palmén sekä
 Herrat Mäki, Kuotari, Kut-
 tunen ja Ståhlberg.

1. §

Puheenjohtaja luki seuraavan
 hänen laatimansa ehdotuksen E-
 duskunnan Pankkivaliokunnalle
 tehtäväksi esitykseksi:

Suomen Penaatille osotetulla kir-
 jeellä virmakuluneen kesäkuun 17 päi-
 vältä Pankkivaltuusmiehet sen johdos-
 ta, että monenkertaisesti tavallista i-
 somman setelimäärän liikkeessä o-

lo vaikuttaa turmiollisesti maan ra-
 halaitokseen, jota paitsi paperirahan
 lisätty liikkeelle laskemisen saat-
 taa viedä suurin tappioihin, jos luot-
 tamus tähän rahaan häviää, katsoi-
 vat välttämättömäksi ryhtymisen
 sellaisiin toimenpiteisiin, että liike-
 keessä olevain Suomen Pankin se-
 telien määrä ei enää pääsisi nou-
 semaan ja että setelistö saataisiin
 vähemmään. Tämän päämäärän
 saavuttamiseksi olisi Pankkival-
 tuusmiesten mielestä Suomen val-
 tion hankittava vähintään 200 mil-
 joonan markan suuruisen kotimai-
 nen laina ja ostettava täten saa-
 millaan varoilla Suomen Pankkia
 venäläisiä valuuttaobligatioita.
 Eduskunnalle annettunkin samana
 päivänä asiasta Pankkivaltuus mies-
 ten aloitteen mukainen esitys ja
 Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
 heinäkuun 14 päivänä päivätyssä
 mietinnössään ehdotti Eduskunnan
 päätettäväksi että Eduskunta val-
 tuuttaisi hallituksen ottamaan Suo-

men valtion nimeen ja laskuun 200 miljoonan markan suuruisen laina, käytettäväksi Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi tavalla, josta hallitus, sovittuaan asiasta Suomen Pankin hallinnon kanssa, tarkemmin määräisi. Eduskunnan suuri valiokunta niin ikään puolsi valtiovarainvaliokunnan ehdotusta, mutta sen johdosta että Kenäjäin väliaikainen hallitus väkivaltaisesti ryhtyi Eduskunnan työtä estämään, ei Eduskunta ole voinut asiaa loppuun käsitellä. Tämän lisäksi on mainittava, että Eduskunnan hyväksymässä pankkivaliokunnan mietinnössä #a mainittu valiokunta niin ikään puolestaan yhtyi edellä mainittuun Pankkivaltuusmiesten ehdotukseen.

Suomen Pankin tila on sen jälkeen, kuin Pankkivaltuusmiesten mainittu ehdotus tehtiin, suuresti muutunut. Liikkeessä olevien setelien määrä, joka toukokuun 31 päivänä oli noin 557 miljoonaa markkaa, oli lokakuun 31 päivänä kohonnut noin

f45 miljoonaan markkaan, ja setelis-
 tön koko määrä oli samana aikana
 noussut noin 811 miljoonasta markas-
 ta toukokuun 31. päivänä 1.065 miljo-
 naan markkaan lokakuun 31 päivänä.
 Pankkivaltuusmiesten ehdottaman
 toimenpiteen merkitys ei näin ollen
 enään pankin asemaan tulisi ole-
 maan yhtä tehokas kuin alkuaan
 olisi asianlaita ollut. Nyöskään ei
 aika toimenpiteen edellyttämän
 kotimaisen lainan ottamiseen näh-
 tävästi ole yhtä edullinen kuin ke-
 sällä. Mutta toiselta puolelta pitävät
 Pankkivaltuusmiehet edelleen erittäin
 tärkeänä, että ainakin enempi se-
 telistön kasvaminen saataisiin este-
 tyksi, mikä varmaankin tulee tapah-
 tumaan jollei toimenpiteisiin sen
 vastustamiseksi ryhdytä. Heinäkuun
 18 päivänä Suomen Pankki kuten
 tunnettu sitoutui pankille nähtä-
 västi edullisilla ehdoilla ostamaan
 Venäjän hallitukselta f5 miljoonan
 dollarin (noin #f5 miljoonan markan)
 edestä ulkomaista valuuttaa, vaihto-

ehtoisesti Yhdys valtain tai Ison Bri-
tannian rahassa, ja tästä määrästä
on tähän päivään mennessä pan-
kille myyty 256 miljoonan markan
arvosta. Jatkuvasti tämän valuutan
osto vaikuttaa suorastaan setelistön
lisääntymiseen. Liikkeessä olevien
setelien määrän kasvamiseen on
myöskin omiaan vaikuttamaan se
125 miljoonan markan valuuttalaino,
jonka eräs pankkiyhtiö on askeittain
on hankkinut suomalaisille pape-
ritehtailijoille, näiden hallussa ole-
vien ruplavaluuttojen vaihtamiseksi
Suomen rahaksi. Todennäköistä
näet on, että tämä määrä suureksi
osaksi tulee otettavaksi yksityis-
pankkien pano- ja ottotililtä Suo-
men Pankissa.

Suomen Pankin pano- ja ottoti-
lillä olevien varojen tavalloman
isoa määrää, lokakuun 31 päivänä
noin 281 miljoonaa markkaa, sekä
jossain määrin ehkä myös liikkees-
sä olevien setelien määrääkin pie-
nentämällä, vaikuttaisi aikaisemmin

ehdotettu 200 miljoonan markan lainana nykyisinkin varsin edullisesti pankin asemaan vakinnuttamaan sitä, sekä ehkäisisi jossain määrin viime kuukausina jatkuvasti tapahtunutta liikkeessä olevien setelien määrän kasvamisesta. Tästä syystä Pankkivaltuusmiehet ovat pitäneet tarpeellisena kääntyä Eduskunnan pankkivaliokunnan puoleen pyynnöllä, että pankkivaliokunta, jos se katsoo siihen syytä olevan, ryhtyisi sellaisiin toimenpiteisiin, että Eduskunta niin pian kuin suinkin mahdollista ottaisi uudelleen käsiteltäväksi kysymyksen 200 miljoonan markan suuruisen lainan ottamisesta Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi.

Sinä ehdotuksessa lainan ottamisesta Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi, jonka Pankkivaltuusmiehet viime toukokuussa tekivät ehdotettiin että valtio kyseessä olleella lainalla saamillaan varoilla ostaisi Suomen pankista n. s. valuat-

taobligatsioonija Suomen Pankin kannalta näyttää kuitenkin suotavalta, että tässä kohden sikäli jätetään harkinnan varaa hallitukselle ja Suomen Pankin hallinnolle, että valuuttaobligationien sijasta Suomen Pankki luovuttaisi osan, ehkä puolet, lainamäärästä, ruplissa sen kurssin mukaan, josta Suomen Pankki on ollut pakotettu ne vastaanottamaan. Kysessä oleva laina olisi siis, kuten valtiomainvaliokunta kesäkuussa ehdottikin, käytettävä Suomen Pankin aseman vahvistamiseksi tavalla, josta hallitus, sovittuaan Suomen Pankin hallinnon kanssa, tarkemmin määräisi."

Fapaaherra Palmén katsoi ettei 200 miljoonaa markkaa riittäisi puheena olevaan tarkoitukseen sekä ehdotti että laina oli määrättävä 300 miljoonaan markkaan, minkä ohessa puhuja tahtoi luonnoksesta poistettavaksi lauseen "että Venäjän väliaikainen hallitus väkivaltaisesti ryhtyi Eduskunnan työtä estämään;" sekä ehdotti että ennen asian päät-

tämistä olisi Johtokunnan kans-
sa neuvoteltava.

Puheenjohtaja lausui, että hä-
nenkin mielestä 200 miljoonaa mark-
kaa oli riittämätöntä joskin nyky-
loissa kulkulactos rahaston lainatar-
peen vuoksi isompaa lainaa Suomen
Pankille ei voisi ajatella, sekä luki
Johtokunnan puheenjohtajalta Her-
ra von Collanilta saamansa Ruotsin
Valtiopankin entisen johtajan vapaa-
herra Langenskiöldin von Collanin
pyynnöstä antaman, Suomen valuu-
tan parantamista koskevan lausun-
non, joka tähän liitetään näin kuu-
luvana:

"En förbättring af den finska va-
lutans synes kunna ästadkommas
om man kan utfinna lämpliga ut-
vägar, egnade icke allenast att för-
hindra en vidare ökning af den
stegrade sedelcirkulationen utan
ock att möjliggöra en afsevärd minsk-
ning däraf. Härvid är att rekom-
mendera ett strängt följande af den
politik, att Finlands Bank afstår från

att utgifva sina sedlar mot andra värden än sådana, hvilka utan svårighet åter kunna fås utbytt mot bankens sedlar. I detta afseende är det af vigt att banken med varsamhet tillhandlar sig utländska valutor, ty mot den del af dessa, som icke blir behöflig för täckandet af importöfverskottet, skall det säkerligen visa sig vanskligt att få de utgifna sedlarna att åter inströmma till banken. - En minskning af den nu utelöpande sedelmängden kan icke avvägas ännu så mycket än att statsverket lämnar Finlands Bank ett kraftigt understöd. Statsverket bör af banken öfvertaga en väsentlig del af de såsom sedeltäckning tjänande valutor, hvilka äro svåra att realisera. I utbyte erhåller banken statsverkets egna obligationer, löpande med en så hög ränta, att deras innehafvande för allmänheten framstår såsom en lämplig placering. I den mån det lyckas banken att försälja dessa obligationer

återströmma häremot svarande sed-
lar till banken. - Sttgärderna för för-
bättrandet af den finska valutan bö-
ra likväl vidtagas med varsämhet.
Skäl synes icke föreligga att rikta
sin sträfvan mot att nedpressa cir-
kulationen i så hög grad, att den
finska marken fullt återfår sin för-
ra köpkraft. Det skulle nämligen
medföra alltför stora och farliga
rubbingar i Finlands ekonomiska
lif och särskildt industrin, i arbets-
löneförhållandena m. m. om de nu
rädande höga prisen genom en på
konstlad väg åstadkomman, myc-
ket stark minskning af bytesmed-
len skulle fås att sjunka i en allt-
för stark progression. "

Herra Stahlberg: lausui että eh-
dotuksessa tarkoitettu toimenpide
sellaisenaan on tarpeen vaatima se-
kä että ajottu 200 miljoonan mar-
kan suuruisen laina tuntuvasti aut-
taisi Suomen Pankkia, vaan arveli
puhuya että nyt olisi syytä ehdottaa
suurempaa lainaa, joskin ehdotettua

palautettava. (Kirje N° 89.)

6. §

Merkittin että v. t. Pankinjohtaja ja Probergin kertomukset hänen toimittamistaan katsastuksista Kotkan konttorissa viimekuluneen Syyskuun 14 ja 15 päivinä, Oulun konttorissa viimekuluneen Lokakuun 12 päivänä sekä Haasan konttorissa saman kuun 14 ja 15 päivinä, olivat kiertänyt Pankkivaltuusmiesten kesken antamatta aiheetta muistutukseen.

Takuudeksi: